

૧. ઉચ્ચારણા અવયવોનાં સ્થાન અને કાર્યો સમજાવી સ્વર અને :
- (અ) વ્યંજનોના પ્રકાર સદષ્ટાંત સ્પષ્ટ કરો. (આકૃતિ સહિત). ૧૫
- (બ) ગમે તે બે વિશે નોંધ લખો : ૧૦
૧. સ્વર અને વ્યંજનોની તફાવત અને સ્વરનાં પ્રકારી.
  ૨. ઘોષ, અઘોષ, મર્મર અને ફૂસફૂસાહટ.
  ૩. સ્પર્શવ્યંજનો, સ્પર્શસંઘર્ષ વ્યંજનો, પાર્શ્વિક વ્યંજનો.
  ૪. પ્રકંપી, અર્ધસ્વર અને સાનુનાસિક વ્યંજનો.
૨. (અ) ગમે તે બે વિશે નોંધ લખો : ૧૫
૧. ધ્વનિઘટક અને ઉપધ્વનિઘટક.
  ૨. અક્ષર, સાંધ્યક્ષર, સ્વરયુગ્મ અને સીમાસંધિ.
  ૩. અનુગો અને તેના પ્રકારો.
  ૪. નામયોગીઓ અને તેના પ્રકારો.
- (બ) ગુજરાતી ભાષામાં લિંગ અને વચન વ્યવસ્થા સદષ્ટાંત સમજાવો. ૧૫
૨. ગુજરાતી ભાષાવ્યવસ્થામાં વાક્યવિચાર સદષ્ટાંત સમજાવો. ૧૫
- અથવા**
- ગમે તે બે વિશે નોંધ લખો :
૧. સકર્મક, અકર્મક અને પ્રતિવર્તી વાક્ય.
  ૨. કર્તરિ, કર્મણિ, ભાવે અને પ્રેરક વાક્ય.
  ૩. વાક્યાંશના પ્રકારો.
  ૪. સાદું, સંકુલ અને સંયુક્ત વાક્ય.
૩. 'ભાષાકુળ' એટલે શું ? તે સમજાવી ભારતીય આર્ય ભાષાના વિકાસક તબક્કા સમજાવો. ૧૫
- અથવા**
- ગમે તે બે વિશે નોંધ લખો :
૧. અર્થ પરિવર્તન.
  ૨. ધ્વનિ પરિવર્તન.
  ૩. સાદૃશ્ય પરિવર્તન.
  ૪. શબ્દભંડોળ પરિવર્તન.

૪. 'માન્યભાષા' તથા બોલી વચ્ચેનો તાત્વિક ભેદ સ્પષ્ટ કરી સુરતી બોલીની લાક્ષણિકતાઓ સદષ્ટાંત સમજાવો. ૧૫

અથવા

ગમે તે બે વિશે નોંધ લખો :

૧. કાઠિયાવાડી બોલી.
૨. પટ્ટણી બોલી.
૩. ચરાતેરી બોલી.
૪. દક્ષિણ ગુજરાતની સુરતી બોલી.
